



Arbeiderpartiet

KOMMUNEVALGPROGRAM FOR TANA ARBEIDERPARTI 2011-2015

<http://tana.arbeiderparti.no/>

Vedtatt på medlemsmøte 30.juni 2011



FELLESSKAP

Arbeiderpartiet har alltid hatt å sikre arbeid til alle som sin viktigste sak. Arbeid er en forutsetning for å skape verdiene som kan brukes for å gi velferd til alle. Arbeiderpartiets slagord "Gjør din plikt og krev din rett" er like aktuelt i dag.

Fellesskapsløsninger er grunnpilaren i det norske velferdssamfunnet. Vi vil ha et samfunn hvor alle skal være med og hvor vi løser de viktigste oppgavene i fellesskap. Arbeiderpartiet vil satse på fellesskapet for å sikre enkeltmennesket trygghet og samtidig større personlig frihet enn det vi klarer en og en. Vi vil gjøre fellesløsningene bedre fremfor å privatisere og overlate omsorg og andre grunnleggende velferdstjenester til markedet.

For å kunne leve "det gode liv i Tana" må vi skape arenaer hvor man kan møtes og at det legges til rette for aktiviteter for folk i alle aldre. I Tana har vi en sterk dugnadsånd som lag, foreninger, innbyggere, kommunen og næringsliv skaper i fellesskap. Tana har mange ildsjeler som skaper møteplasser for folk, gjennom ulike arrangement. Tana Arbeiderparti mener det er viktig at Tana kommune også er en viktig bidragsyter til de ulike arrangementene, og på denne måten gi anerkjennelse for det arbeidet de mange ildsjeler legger ned.

Effektiv serviceinnstilt og kompetent kommunal administrasjon er viktig for at Tanasamfunnet skal kunne utvikle seg videre og at man skal kunne oppnå politiske målsettinger lokalt.

Tana Arbeiderparti ønsker at Tana kommune bedre skal utnytte det faktum at Tana er et knutepunkt i Øst Finnmark. Dette skaper store muligheter både for bedriftene i Tana, reiseliv og muligheter for nye arbeidsplasser i Tana.

OPPVEKST

Tana Arbeiderparti vil garantere for oppvekstsentrene i bygdene med tilbud om barnehage, småtrinn og mellomtrinn i kommende valgperiode

For å lette overgangen til videregående skole og for å styrke det faglige innholdet på ungdomstrinnet, kan det være en fordel med felles ungdomstrinn. Dette ønsker vi en grundig debatt om i kommende kommunevalgperiode. Denne debatten må sees i sammenheng med

opprustning av eksisterende skolebygg, da det vil være mange beslutninger på dette området som vil måtte tas de neste fire årene.

Tana kommune skal ha full barnehage dekning, og alle barnehagene bør gi våre barn en trygg og lærerikt hverdag, forankret i pedagogisk utdannet personale og med basis i det flerkulturelle samfunnet vi lever i. Tana Arbeiderparti må også stå som garantist for at barnehagene skal tilby opplæring i samisk språk og kultur.

Tana Arbeiderparti vil legge til rette for at de minste barna ikke får for lang reisevei til skole, ved å opprettholde dagens oppvekstsentre.

Samarbeidet mellom Tana kommune og de samiske barnehagene må styrkes gjennom å støtte opp med språktiltak og innen andre områder, som felles videreutdanningstilbud og felles kurs- og videreutviklingstiltak. Det er også viktig med godt samarbeid med Tana Montessori skole. Administrasjonen i Tana må fortsette som en samlende instans for alle våre barnehager og skoler, og det er viktig at verdien av dette arbeidet verdsettes og videreutvikles.

Arbeiderpartiet vil at alle skal få mulighet til å gjennomføre videregående opplæring. Dette ved å legge til rette for at de som ønsker det skal få mulighet for å ta videregående skole lokalt i Tana. Derfor er det viktig å støtte opp om Tana videregående skole og videreutvikle LOSA (Lokal Opplæring i Samarbeide med Arbeidslivet). LOSA er en fremtidsrettet måte å ta videregående utdanning. Tana videregående skole er den eneste skolen i Finnmark som tilbyr landbruksfaglig utdanning. Dette tilbudet må opprettholdes, da Finnmark ikke bare kan satse på at andre fylker skal utdanne våre fremtidige bønder og naturforvaltere. Tana Arbeiderparti vil derfor jobbe opp mot Finnmark fylkeskommune både for å bevare og videreutvikle både LOSA og Tana videregående skole.

Det vil bli mange spennende og nye typer arbeidsplasser i Finnmark fremover. Derfor er det viktig at vi utdanner våre egne innbyggere til de nye jobbene som vil komme. Kompetanse om og trivsel i et arktisk klima er ett av våre fortrinn som ikke må undervurderes.

Tana Arbeiderparti vil:

- *Jobbe opp mot Finnmark fylkeskommune for å videreutvikle LOSA og Tana videregående skole*
- *Videreutvikle opplæring og utdanningstilbud i "Kunnskapens hus" gjennom Tana studiesenter*
- *Satse på Samisk, Finsk og Russisk undervisning av god kvalitet*
- *Ha større satsing på samisk som 2. språk i grunnskolen*
- *Støtte opp om ungdomsråd*
- *Jobbe for flere lekeplasser/ballbinger*
- *Legge til rette for mer fysisk aktivitet gjennom "komme i form tiltak"*
- *Støtte opp om "Ung jobb"*
- *Fortsette å tilrettelegge for og ha godt samarbeide med Digforsk i Tana*
- *Jobbe for å innføre skolemat i grunnskolen*

ELDRE

Arbeiderpartiet vil at alle skal ha en trygg og aktiv alderdom.

Eldre vil utgjøre en voksende andel av befolkningen i Tana i årene framover. Arbeiderpartiet vil ha en eldreomsorg som sikrer de eldre et verdig liv, valgmuligheter, respekt og privatliv. De som trenger hjelp skal få den hjelpen når de trenger den. For å sikre alle et verdig tjenestetilbud trenger vi mer fleksible løsninger og flere ansatte med relevant kompetanse.

Alle som trenger det skal få plass på sykehjem eller heldøgns omsorgsplass. Vi ønsker å gi den enkelte bedre oppfølging for å sikre forebygging, økt trygghet og selvstendighet. Så langt det er mulig må eldre som trenger omsorg kunne velge om de vil bo hjemme så langt det er mulig. Gjennom å legge til rette for ulike boformer og omsorgstilbud vil flere ektefeller/samboerpar som ønsker det, kunne bo sammen også i de tilfeller der den ene trenger intensiv pleie. Utvikling og bruk av velferdsteknologi kan bidra til å møte behovet for omsorgstjenester på en mer effektiv måte og lette arbeidet for ansatte.

Eldre skal ha gode muligheter for utfoldelse og livskvalitet. Arbeiderpartiet vil at eldre skal ha tilgang til gode kulturtilbud og de skal ha mulighet for å leve aktive og innholdsrike liv. Sykehjem og nærmiljø må samhandle, og frivilligheten må stimuleres til å bidra aktivt innenfor aktivitetsarbeidet overfor eldre, både på sykehjem og i hjemmetjenesten. Eldre er en viktig ressurs for samfunnet. Denne ressursen må vi benytte oss bedre av enn vi gjør i dag. For å styrke eldres innflytelse vil Arbeiderpartiet beholde og rekruttere eldre til politiske verv på alle nivå, og bruke eldrerådet i kommunen mer aktivt.

Tana Arbeiderparti vil:

- *At eldre skal kunne bo hjemme så lenge som de ønsker selv*
- *Modernisere pleie og omsorgsstrukturen slik at den er rustet for fremtiden*
- *At det skal være et mangfold innen tilbudene som gis innen eldreomsorgen*
- *Støtte aktivt opp om trivselstiltak for de eldre og sørge for at aktivtørordningen videreføres og styrkes*
- *At de eldres kunnskaper og livserfaring skal brukes aktivt i barne- og ungdomsarbeidet*
- *At eldre som har samisk som morsmål skal kunne bli betjent på samisk*

HELSE

Et godt utbygd og tilpasset helsetjenestetilbud skal være tilgjengelig for alle – uavhengig av økonomi. Det må legges mer vekt på forebygging og folkehelsearbeid for alle deler av befolkningen, slik at flere unngår å få helseplager og alvorlige sykdommer. Et godt felles helsevesen gir trygghet til alle og bidrar til å redusere sosial helseforskjeller. Komme i form tiltak i kommunal regi gjennom både gjennom turer ut i natur og nærområde. Tana Arbeiderparti vil at Samhandlingsreformen skal gjennomføres i Tana på en slik måte at man får sterk fokus på forebygging og flere lokale tilbud om helsetjenester. For å lykkes med dette må man se dette i sammenheng med den store satsingen innen pleie og omsorgssektoren som skal gjennomføres i Tana.

Tana Arbeiderparti ønsker å satse på de ansatte innen pleie og omsorg og helsesektoren ved å legge til rette for at disse skal få ønsket kompetanseheving. Dette spesielt innen de deler av helsetjenesten der kommunen selv trenger arbeidskraft. Her er eldreomsorgen og det fremtidige behovet viktig. Tana Arbeiderparti ønsker å jobbe for en ordning der ansatte kan få stipend eller fri fra jobb uten trekk i lønn, når ansatte studerer ved siden av jobb.

Tana Arbeiderparti vil:

- *Satse på rusforbyggende arbeid og sørge for at personer som tidligere har vært rusavhengig blir inkludert i samfunnet og i arbeidslivet*
- *Skape attraktive arbeidsplasser innen helsesektoren*
- *Satse på kompetanseheving og etter- og videreutdanningstilbud for ansatte i helsesektoren*
- *Forebygge dårlig helse gjennom "komme i form" tiltak for alle aldre*
- *Ha tett samarbeid med Tana Arbeidsservice*
- *Jobbe for å bedre hverdagen for de som er funksjonshemmede*
- *Gi arbeidet med psykisk helse høy prioritet*
- *Jobbe for at Klinikk nord videreføres som behandlingstilbud i Tana*

BOSETTING

En god bolig er sammen med arbeid, utdanning, helse og omsorg hjørnesteinen i velferdssamfunnet. Det må legges til rette for at folk kan bosette seg i hele kommunen. Kommunen må bidra aktivt med å markedsføre alle ordningene husbanken har for å legge til rette for etablering av boliger i hele kommunen.

Tana Arbeiderparti vil at en gjennom det kommunale eiendomsselskapet skal få bygget utleieboliger både til familier og til enslige i kommunen.

Tana Arbeiderparti vil:

- *Sørge for at startlån er tilgjengelig for alle som trenger det*
- *Legge til rette for at det skal være enkelt for unge å etablere seg i kommunen.*
- *At den kommunale boligmasse vedlikeholdes*
- *Bostøtteordningen gjøres bedre kjent*
- *Det legges til rette for gode lekearealer i boligfelt*
- *Bygge leiligheter i regi av det kommunale eiendomsselskapet.*
- *Arbeide for boligtomter i attraktive omgivelser for eldre*
- *At det skal etableres sykkel og gangsti mellom Seida-Tana bru og Skiippagurra*

KULTUR

Tana kommune har en kulturskole vi kan være stolte av. Svært mange av kommunens barn og unge er tilknyttet denne. Tana Arbeiderparti vil sikre fremtidig drift av Tana kulturskole. Kulturskolen bør fortsette å ha et bredt spekter av aktiviteter der det er helt naturlig at det flerkulturelle Tanasamfunnet gjenspeiles. Tana Arbeiderparti vil også at ungdommen i Tana skal ha en fritidsklubb de kan benytte, og se på som et sikkert tilbud.

Mestring og en følelse av at en er en del av et fellesskap, er noen av de viktigste faktorene i barn- og unges hverdag. Gjennom deltakelse i kulturskolen, teater og aktiviteter i klubben vil de unge kunne ta del i dette fellesskapet, som er viktig for å skape gode oppvekstmiljø. Kulturskolen og klubben er også viktig da elevene i Tana er fordelt på mange skoler, slik at alle unge i Tana har et felles møtested.

Tana Arbeiderparti vil:

- Sikre kulturskolen
- At satsingen på Samisk barneteater styrkes
- At steds- og gatenavn må gjenspeile det flerkulturelle Tana
- Reetablere vennskapskommunesamarbeid med Finland og Russland
- Bidra til å fremme og gjøre tilgjengelig mer av vår lokale historie
- Etablere kunstgressbane nær flerbrukshallen
- Gi idretten gode betingelser
- Jobbe for å få skitrekk til Slalombakken
- Jobbe for å opprettholde det gode bibliotektilbudet vi har i Tana.
- At Tana kommune er en viktig bidragsyter til de ulike kulturarrangementene

NATUR OG MILJØ

Utmarka og Tanaelva er viktig for tanaværingar og må forvaltes på en god og balansert måte. Mulighet for høsting og rekreasjon er en viktig del av kulturen i Tana. Det er viktig at befolkningen fortsatt får mulighet til dette. Men en slik høsting og rekreasjon må også sees i sammenheng med endringer i samfunnet. Befolkningen må derfor ha mulighet til motorisert ferdsel i utmark. Denne ferdselen må foregå i kontrollerte former med minst mulig skadevirkninger på natur og miljø.

Tana Arbeiderparti vil jobbe for at dagens løyper både når det gjelder barmarkskjøring og snøskuterkjøring blir bedre merket.

Tanavassdraget er hovedgrunnlaget for den opprinnelige bosettingen i Tanadalen. Det er svært positivt at forvaltningen av Tana vassdraget er blitt overført til et lokalt forvaltningsorgan. Tana Arbeiderparti mener at kommunen skal ha et tett samarbeide med forvaltningsorganet der det er naturlig.

Miljø og miljøvern er viktig for et bærekraftig samfunn. Tana Arbeiderparti vil jobbe for at ØFAS (Øst-Finnmark avfallsselskap) skal ha gode systemer for å håndtere avfall fra husholdninger og næringslivet på en miljømessig og samfunnsøkonomisk god måte. Vi mener at det skal være en selvfølge at kommunens egne institusjoner deltar aktivt i avfallssorteringen. Man må få til engasjement i barnehager og skoler omkring dette.

Tana Arbeiderparti vil:

- Jobbe for å få mer av miljøforvaltningen under lokal og regional folkevalgt styring
- At kommunale virksomheter skal gå foran når det gjelder sortering av avfall
- at kommunen samarbeider nært med Tana vassdragets fiskeforvaltning
- Jobbe for at Indre-Finnmarks kommuner selv kan forvalte motorisert ferdsel i sitt etablerte løypenett
- Jobbe for å hindre at fiskesykdommer sprer seg til Tanaelva
- Få fastslått befolkningens ubetingede rett til å utnytte lokale marine ressurser i tråd med gammel sedvane
- Ha sterkere beskatning av rovdyrbestanden
- Bevare det økologiske mangfoldet i fjorden, blant annet ved større uttak av sel.
- Ha en effektiv katastrofeberedskap ved store miljøulykker
- Ta vare på gamlebyggingstradisjonene som finnes i Tana

VERDISKAPING

Arbeiderpartiet vil føre en aktiv, bærekraftig og fremtidsrettet næringspolitikk som sikrer økt verdiskaping og sikrer sysselsetting.

Vi må skape for å kunne dele. I næringspolitikken vil vi være aktive og nyskapende. For oss er det avgjørende at vi fortsatt skal eie de viktigste naturressursene i fellesskap.

Det er svært viktig at fylkeskommunen støtter opp om nyetableringer i kommunene ved å bidra med midler til kommunale næringsfond. Det gode samarbeidet i forvaltningen av det kommunale næringsfondet med næringslivet må fortsette. Primærnæringene er fundamentet for bosetting, sysselsetting og verdiskaping i Tana. Kommunen må være aktive i det å sikre ressursgrunnlaget for våre primærnæringer. Her er også et tett samarbeid med Tana videregående skole viktig.

Primærnæringsfondet må opprettholdes og forvaltningen overføres til Miljø, landbruk og utmarksutvalget.

Kommunen må være aktive i forhold til næringslivet og deres behov, slik at arbeidsplasser kan sikres og at nye arbeidsplasser kan etableres. Det må til enhver tid være arealer tilgjengelig for næringslivsetableringer. Tana næringsforening er en viktig aktør i dette arbeidet, og samarbeidet mellom Tana kommune og Tana næringsforening må videreføres.

Tana Arbeiderparti vil jobbe for at nåværende og fremtidig bergverksindustri gir flest mulig positive ringvirkninger for lokalsamfunnet.

Regulering av flere hyttefelt i kommunen i samarbeid med Fefo og berørte parter. Rasteplasser og parkeringsplasser i populære utferdsonråder må også oppgraderes. Gode rasteplasser med mulighet for avfallsdeponering er viktig for å forhindre forsøpling av populære friluftsområder.

Det er stadig flere som satser på fiskeri, og mange av disse er unge. Tana Arbeiderparti vil at kommunen skal fortsette å støtte opp om fiskerinæringen.

En levende samisk kultur forutsetter at tradisjonelle næringer får leve og videreutvikles. Reindrifta er en slik næring, som sysselsetter mange i Tana både direkte og indirekte. Det må tas hensyn til reindriftnæringas arealbehov, samtidig som det må tas hensyn til bygdefolk og landbrukets tradisjonelle bruk av utmarka.

Tana har store fornybare utmarksressurser som burde vært utnyttet bedre både lokalt og nasjonalt. For å få økt verdiskaping basert på disse godene må man satse mer på foredling, markedsføring og salg av disse.

For å kunne dekke dagens og fremtidens behov for kompetent arbeidskraft og for å skape konkurransedyktige og attraktive lokalsamfunn i Tana, så må det satses betydelig mer på fleksible etter og videreutdanningstilbud. Utdanning må i større grad enn i dag tilrettelegges på en slik måte at de som tar etterutdanning, får redusert tiden man må reise og være borte fra arbeid, familie og sin hjemkommune. Finnmark fylkeskommune og kommunene må få til tettere samarbeide innen videregående utdanning for den voksne delen av befolkningen i kommunene. Da det er store behov for eksempel innenfor helsefag og innen barnehagesektoren.

Jobbe for å få til en arbeidslivs og utdanningsmesse i flerbrukshallen. Der næringslivet og skoler kan markedsføre seg for alle Tanas ungdomsskoler og videregående skoler.

Etablere gode systemer for fleksible utdanningstilbud lokalt, tilrettelagt for de som bor i Tana. Kommunen må etablere systemer for å gi gode etterutdanningstilbud til sine egne ansatte

Tana Arbeiderparti vil:

- *Videreutvikle tilbudene i kunnskapens hus også for næringslivet*
- *Sikre god voksenopplæring både for fremmedspråklige og andre*
- *Jobbe for mest mulig fleksible utdanningstilbud for våre innbyggere*
- *Sørge for påfyll til primærnæringsfondet*
- *At ved etablering/utvidelse av gruvedrift vil vi stille krav om lokale ringvirkninger og at ressurser skal komme befolkningen til gode*
- *Jobbe for å få mer lokal verdiskapning innen reiselivet*
- *At flere statlige arbeidsplasser legges til kommunen ved å være en pådriver mot regjering for mer desentralisering*
- *Ha økt videreforedling av råvarer fra fjord, landbruk og reindrift*
- *Jobbe for etablering av Joddu – et nasjonalt kompetansesenter for atlantisk villaks og elvesamisk kultur*
- *Få på plass turistinformasjon i sommersesongen*
- *Fortsatt støtte opp om den positive utviklingen innen fiskeri i Tanafjorden*
- *Støtte opp om initiativ for økt videreforedling innen fiskeriene*
- *At arealplanen må tas opp til ny behandling*
- *Jobbe for å få til en arbeidslivs og utdanningsmesse i flerbrukshallen*
- *Å videreføre tiltak innenfor avløpssektoren og sikre reint drikkevann for kommunens innbyggere*
- *Fortsette arbeidet med å ruste opp de kommunale veiene*
- *Utøve påtrykk ovenfor Finnmark fylkeskommune slik at de sørger for å ruste opp veiene de har ansvar for i Tana kommune. Spesielt viktig er RV98 mellom Sjursjøk og Rustefjelbma som er i svært dårlig stand*